

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Цветослав Антонов Георгиев, дм

Ръководител Катедра по кардиология и ревматология

Факултет по медицина, Медицински университет - Варна

член на научното жури съгласно заповед на Ректора на Бургаски държавен университет

„Проф. д-р Асен Златаров“ № РД-185 / 08.05.2026 г.

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, научна специалност „Обща медицина“, за нуждите на Медицински факултет при Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“, обявен в ДВ бр. 25/10.03.2026 г.

С Протокол № 1 от заседание на научното жури, определено със заповед № РД-185 / 08.05.2026 г. на Ректора на Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“, съм определен да изготвя становище. В конкурса участва един кандидат - **гл. ас. д-р Ирина Иванова Момчева, д.м.**

Настоящото становище е изготвено в съответствие с нормативните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане, както и приложимите вътрешни правила на Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“ относно условията и реда за заемане на академични длъжности.

Запознах се подробно с представените конкурсни материали, включително заявлението за участие, автобиографията, дипломите и сертификатите, справка за изпълнение на минималните изисквания, списъка на публикациите, хабилитационния труд, документите за учебна и клинична дейност, декларациите за участие в научни форуми и клинични изпитвания, както и материалите, свързани с проверката за оригиналност на монографичния труд.

От професионалната биография е видно, че д-р Момчева има последователно развитие като лекар, клиницист, университетски преподавател и изследовател. Завършила е медицина във Висш медицински институт - Пловдив през 1993 г. Притежава признати специалности по вътрешни болести и ревматология, както и магистърска степен по стопанско управление и здравен мениджмънт. През 2024 г. придобива образователната и

научна степен „доктор“ след защита на дисертационен труд на тема „Изследване участието на хуморалните фактори на вродения имунитет в патогенезата на активираната остеоартроза“.

Клиничният и професионален път на кандидата включва работа в доболничната помощ, приемно отделение и университетски болнични структури, с трайна специализация в областта на вътрешните болести и ревматологията. От 2010 г. д-р Момчева работи като началник на Клиника по ревматология към УМБАЛ - Бургас, а от 2021 г. е част от академичния състав на Медицинския факултет на Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“. С представеното удостоверение е документирано, че от 09.12.2021 г. работи като асистент, а от 20.01.2025 г. до момента като главен асистент в катедрата, към която е обявен конкурсът.

Наукометричните данни, представени в справката за изпълнение на минималните изисквания, показват общо 479 точки при изисквани 430 точки по правилата на университета и 400 точки по минималните национални изисквания. По група А е отчетен дисертационен труд за ОНС „доктор“ с 50 точки. По група В е представен хабилитационен труд - монография с 100 точки. По група Г са отчетени 229 точки от научни публикации и доклади, а по група Д - 100 точки от цитирания от изискуеми 60 т. Така количествените изисквания за участие в конкурса са изпълнени и надвишени.

Научната продукция на д-р Момчева, представена за конкурса, включва 16 публикации, сред които трудове в списания, отразени в реферирани и индексирани бази данни, както и публикации в рецензирани научни издания. Водещата тематична линия е остеоартрозата, разглеждана през призмата на вродения имунитет, нискостепенното възпаление, комплементната система, остеоимунологията, биологичната сложност на заболяването и ролята на физическата активност. Публикациите включват също теми от клиничната ревматология, като терапия с rituximab при полимиозит, TNF α -инхибитори, псориаатична болест, интерстициална белодробна болест при ревматоиден артрит и системна склероза, ювенилен идиопатичен артрит в условията на COVID-19 и сърдечно-съдов риск при възпалителни ревматични заболявания.

Особено място в научния профил на кандидата заема оригиналната разработка върху активираната гонартроза и повишеното ниво на С3 в синовиална течност при пациенти от Отделението по ревматология на УМБАЛ - Бургас. Тази линия е логично свързана с дисертационния труд на д-р Момчева и придава на кандидатурата разпознаваем фокус върху патогенетичните механизми на остеоартрозата, а не единствено върху симптоматичното описание на заболяването.

Хабилитационният труд „Модулиране на епигенома чрез физическа активност: различният подход за управление на артрозната болест“ е представен като монография, издадена през 2025 г. от Издателска къща СТЕНО - Варна, с ISBN 978-619-7559-68-2. Трудът разглежда съвременни въпроси в патогенезата на остеоартрозата, включително

структурата и биологията на ставния хрущял, механичният стрес, ролята на кристалите, митохондриалната функция, нискостепенното локално възпаление, JAK-STAT сигналния път, генетичните и епигенетичните механизми, стареенето и ограниченията на наличните лекарствени подходи при остеоартроза.

Съществена стойност на монографията е поставянето на физическата активност не само като обща немедикаментозна препоръка, а като потенциален епигенетичен модулатор с клинично значение при артрозната болест. Авторката прави връзка между биологичните механизми на заболяването, персонализираните програми за движение, мултидисциплинарния подход и реалните трудности пред придържането на пациентите към профилактични и терапевтични стратегии. Този подход е практически ориентиран и е в съответствие със съвременната тенденция за по-ранно, персонализирано и активно поведение при хроничните мускулно-скелетни заболявания.

Към монографията са приложени доклад за сходство и становище във връзка с процедурата за предотвратяване на плагиатство. Представеното становище приема, че отчетените съвпадения са в рамките на допустимото, свързани са предимно с научна терминология, цитиране на литературни източници и общоупотребими формулировки, и не поставят под съмнение авторския характер на труда.

Учебната дейност на д-р Момчева е пряко свързана с профила на конкурса. Представена е справка за учебна натовареност, от която е видно, че през зимния семестър на учебните 2024/2025 г. и 2025/2026 г. кандидатката е провеждала лекции по модул „Ревматология“ в дисциплината „Вътрешни болести“ за студенти от специалност „Медицина“, IV курс. Налице са и данни за участие в обучение на стажанти, както и заповед, с която от 01.01.2024 г. д-р Момчева е определена за ръководител на специализант по ревматология. Това показва натрупан практически преподавателски опит и работа с обучаеми на различни етапи от медицинското образование.

Клиничната дейност на кандидата е значима и устойчиво развивана. Като началник на ревматологична клиника д-р Момчева съчетава ежедневна диагностично-лечебна дейност с обучение и научна работа. Представена е декларация за участие като подизследовател в клинични изпитвания през периода 2023-2026 г. в областта на серопозитивния ревматоиден артрит, псориазичния артрит и синдрома на Съогрен. Това допълва профила ѝ на клиницист, работещ в среда на съвременна терапия и клинична изследователска практика.

Научната активност на кандидата се допълва от участие като лектор в национални научни форуми през 2024 и 2025 г., включително конференции по обща медицина, диетология и ревматология, както и от международно участие с постер в рамките на World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases през 2025 г. Тази активност показва стремеж към професионална видимост и обмен на знания както в ревматологичната общност, така и в по-широкия контекст на общата и вътрешната медицина.

Обобщено, кандидатурата на гл. ас. д-р Ирина Момчева, д.м. се характеризира с добра съвместимост между клиничен опит, преподавателска дейност и научна продукция. Водещият научен принос е концентриран в областта на остеоартрозата и нейните имунологични, възпалителни и епигенетични аспекти. Това е релевантно за научна специалност „Обща медицина“, тъй като остеоартрозата, хроничната болка, двигателната активност, мултиморбидността и профилактичното поведение са проблеми с висока честота и пряко значение за първичната и специализираната медицинска практика.

Приносите на гл. ас. д-р Ирина Момчева, д.м., представени в конкурсната документация, са ясно фокусирани върху съвременните патогенетични аспекти на остеоартрозната болест. Те обединяват проблеми, свързани с вродения имунитет, системното нискостепенно възпаление, комплементната система, стареенето, клетъчната сенесценция и епигенетичната регулация. В този смисъл кандидатката не разглежда остеоартрозата единствено като дегенеративно ставно заболяване, а като сложен биологичен процес, в който възпалителните, имунологичните и метаболитните механизми имат съществено значение.

Като особено значими могат да се посочат приносите, свързани с анализ на връзката между процесите на стареене и развитието на остеоартрозата, ролята на специфични епигенетични механизми във възпалителния процес, участието на протеините на топлинния шок и възможността физическата активност да бъде разглеждана като средство за епигенетично модулиране. Практическата стойност на тези разработки се изразява в предложените насоки за използване на нови биомаркери, алгоритми за клинична интерпретация на лабораторни показатели и интегративен модел, който свързва стареене, възпаление, клетъчна сенесценция и епигенетична регулация. Тези приноси придават на кандидатурата разпознаваем научен профил и демонстрират стремеж към пренасяне на съвременните биологични концепции в клиничното мислене и поведение при остеоартроза.

Не установявам съществени слабости, които да поставят под съмнение допустимостта на кандидата или изпълнението на нормативните изисквания. Представените материали показват последователност между дисертационната тема, част от публикационната активност и хабилитационния труд, както и достатъчна преподавателска и клинична ангажираност за заемане на академичната длъжност.

Заклучение

На основание на представените материали считам, че гл. ас. д-р Ирина Иванова Момчева, д.м. отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и приложимите вътрешни нормативни документи на Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“ за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

Давам **положително** становище и подкрепям кандидатурата на гл. ас. д-р Ирина Иванова Момчева, д.м. за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, научна специалност „Обща медицина“.

гр. Варна
15.06.2026 г.

Подпис:

/доц/д-р Цветослав Георгиев, дм/